

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 14 februari 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Behandling av personuppgifter – Direktiv 95/46/EG – Artikel 3 – Tillämpningsområde – Videoklipp som visar poliser på en polisstation under tjänsteutövning – Offentliggörande på en webbplats för videoklipp – Artikel 9 – Behandling av personuppgifter som sker uteslutande för journalistiska ändamål – Begrepp – Yttrandefrihet – Skydd för privatlivet”

I mål C-345/17,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Augstākā tiesa (Högsta domstolen, Lettland) genom beslut av den 1 juni 2017, som inkom till domstolen den 12 juni 2017, i målet

Sergejs Buivids

ytterligare deltagare i rättegången:

Datu valsts inspekcija,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

samansatt av ordföranden K. Lenaerts, tillika tillförordnad ordförande på andra avdelningen, samt domarna A. Prechal, C. Toader, A. Rosas (referent) och M. Ilešič

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: enhetschefen M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 21 juni 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Sergejs Buivids, genom sig själv,
- Lettlands regering, genom I. Kucina, G. Bambāne, E. Petrocka-Petrovska och E. Plaksins, samtliga i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, J. Vlácil och O. Serdula, samtliga i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av M. Russo, avvocato dello Stato,

* Rättegångsspråk: lettiska.

- Österrikes regering, genom G. Eberhard, i egenskap av ombud,
- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Portugals regering, genom L. Inez Fernandes, M. Figueiredo och C. Vieira Guerra, samtliga i egenskap av ombud,
- Sveriges regering, genom A. Falk, C. Meyer-Seitz, P. Smith, H. Shev, L. Zettergren och A. Alriksson, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom D. Nardi och I. Rubene, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 27 september 2018 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 1995, s. 31), särskilt av artikel 9 i direktivet.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Sergejs Buivids och Datu valsts inspekcija (Datainspektionen, Lettland). Målet gäller ett överklagande av Datainspektionens beslut att Sergejs Buivids överträtt nationell lagstiftning genom att på webbplatsen www.youtube.com offentliggöra ett videoklipp som han själv spelat in då han i den nationella polisens lokaler lämnade en redogörelse i ett ärende rörande administrativa sanktionsåtgärder.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Innan direktiv 95/46 upphävdes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EUT L 119, 2016, s. 1) angav direktiv 95/46 – vars syfte enligt artikel 1 var att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av personuppgifter, samt att undanröja hinder för det fria flödet av personuppgifter – följande i skälen 2, 14, 15, 17, 27 och 37:

"(2) Systemen för databehandling av uppgifter är till för människornas skull. Oavsett fysiska personers medborgarskap eller hemvist måste systemen respektera dessa personers grundläggande fri- och rättigheter - särskilt rätten till privatlivet - och bidra till ekonomiska och sociala framsteg, handelns utveckling och enskilda personers välfärd.

...

(14) För närvarande görs inom ramen för informationssamhället betydande framsteg såvitt avser tekniken för att uppta, överföra, bearbeta, registrera, lagra eller lämna ut ljud- eller bilduppgifter om fysiska personer; detta direktiv bör därför tillämpas på behandling av sådana uppgifter.

- (15) Behandlingen av sådana uppgifter omfattas av detta direktiv endast om den sker med hjälp av automatisk databehandling eller om de uppgifter som behandlas ingår eller avses ingå i ett register som är uppbyggt efter vissa med utgångspunkt i för enskilda personer utformade kriterier för att underlätta tillgång till de berörda uppgifterna.

...

- (17) När det gäller behandling av ljud- och bilduppgifter för journalistiska ändamål eller i litterärt eller konstnärligt skapande, särskilt på det audiovisuella området, skall direktivets principer i enlighet med bestämmelserna i artikel 9 tillämpas restriktivt.

...

- (27) Enskilda personer skall skyddas både i samband med automatisk databehandling av uppgifterna och i samband med manuell behandling. Omfattningen av detta skydd får inte faktiskt bero på den teknik som används eftersom detta skulle kunna skapa en allvarlig risk för kringgående. När det gäller manuell behandling omfattar detta direktiv endast register och inte ostrukturerade akter. ...

...

- (37) För sådan behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål eller för konstnärligt eller litterärt skapande – särskilt på det audiovisuella området – bör det fastställas undantag från eller begränsningar i förhållande till vissa bestämmelser i [direktiv 95/46] så långt detta är nödvändigt för att förena enskilda personers grundläggande rättigheter med yttrandefriheten, särskilt den rätt att ta emot och lämna upplysningar som särskilt fastslås i artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna [, undertecknad i Rom den 4 november 1950]. För att åstadkomma en avvägning mellan de grundläggande fri- och rättigheterna åligger det medlemsstaterna att besluta om nödvändiga undantag och begränsningar såvitt avser de generella åtgärder som har avseende på uppgiftsbehandlingens berättigande, ...”

4 Artikel 2 i direktiv 95/46 hade följande lydelse:

”I detta direktiv avses med

- a) *personuppgifter*: varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (*den registrerade*). En identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet,
- b) *behandling av personuppgifter (behandling)*: varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas beträffande personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, till exempel insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring,

...

- d) *registeransvarig*: den fysiska eller juridiska person, den myndighet, den institution eller det andra organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. När ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av nationella lagar och andra författningar eller av [unions]rätten kan den registeransvarige eller de särskilda kriterierna för att utse honom anges i nationell rätt eller i [unions]rätten,

...”

- 5 I direktivets artikel 3, med rubriken ”Tillämpningsområde”, föreskrevs följande:

”1. Detta direktiv gäller för sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg liksom för annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.

2. Detta direktiv gäller inte för sådan behandling av personuppgifter

- som utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av gemenskapsrätten, exempelvis sådan verksamhet som avses i avdelningarna V och VI i Fördraget om Europeiska unionen [i dess lydelse innan Lissabonfördraget trädde i kraft], och inte under några omständigheter behandlingar som rör allmän säkerhet, försvar, statens säkerhet (inbegripet statens ekonomiska välbefinnande när behandlingen har samband med frågor om statens säkerhet) och statens verksamhet på straffrättens område,
- av en fysisk person som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hans hushåll.”

- 6 Artikel 7 i direktivet hade följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall föreskriva att personuppgifter får behandlas endast om

...

- f) behandlingen är nödvändig för ändamål som rör berättigade intressen hos den registeransvarige eller hos den eller de tredje män till vilka uppgifterna har lämnats ut, utom när sådana intressen uppvägs av den registrerades intressen eller dennes grundläggande fri- och rättigheter som kräver skydd under artikel 1.1.”

- 7 I artikel 9 i samma direktiv föreskrevs följande:

”Medlemsstaterna skall med avseende på behandling av personuppgifter som sker uteslutande för journalistiska ändamål eller konstnärligt eller litterärt skapande besluta om undantag och avvikelser från bestämmelserna i detta kapitel, kapitel IV och kapitel VI endast om de är nödvändiga för att förena rätten till privatlivet med reglerna om yttrandefriheten.”

Lettisk rätt

- 8 Enligt artikel 1 i Fizisko personu datu aizsardzības likums (lagen om skydd för fysiska personers personuppgifter), av den 23 mars 2000 (*Latvijas Vēstnesis*, 2000, n° 123/124) (nedan kallad lagen om skydd för personuppgifter), syftar denna lag till att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av fysiska personers personuppgifter.
- 9 Enligt artikel 2.3 i lagen om skydd för personuppgifter avses med *personuppgifter* varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person.
- 10 I artikel 2.4 i nämnda lag definieras *behandling av personuppgifter* som varje åtgärd som vidtas beträffande personuppgifter, till exempel insamling, registrering, införande, lagring, organisering, ändring, användning, utlämnande, översändande, spridning, blockering, utplåning eller förstöring.

- 11 Enligt artikel 3.1 i lagen om skydd för personuppgifter ska, med beaktande av de undantag som föreskrivs i bestämmelsen, lagen tillämpas på behandling av alla sorters personuppgifter, och på alla fysiska eller juridiska personer, om
- den registeransvarige är registrerad i Lettland;
 - behandlingen av uppgifterna sker utanför Republiken Lettlands gränser på territorier som tillhör Republiken Lettland enligt internationella avtal;
 - den materiel som används för behandlingen av personuppgifter befinner sig i Lettland, bortsett från de fall då denna materiel endast används för överföring av personuppgifter genom Republiken Lettlands territorium.
- 12 I artikel 3.3 i lagen föreskrivs att lagen inte ska tillämpas på behandling av personuppgifter av fysiska personer som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med deras familj eller hushåll.
- 13 I artikel 5 i lagen om skydd för personuppgifter föreskrivs att om ej annat föreskrivs i lag ska artiklarna 7, 8, 9, 11 och 21 i lagen inte tillämpas när personuppgifterna behandlas för journalistiska ändamål i enlighet med Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem likums (lagen om press och andra massmedier), eller för konstnärliga eller litterära ändamål.
- 14 I artikel 8.1 i lagen om skydd för personuppgifter föreskrivs att den registeransvarige vid insamling av personuppgifter är skyldig att tillhandahålla den berörda personen följande uppgifter, såvitt inte den berörda personen redan innehar dessa uppgifter:
- Den registeransvariges för- och efternamn samt adress.
 - Det eftersträvade syftet med behandlingen av personuppgifterna.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 15 Sergejs Buidvids spelade in ett videoklipp på en polisstation tillhörande den nationella polisen medan han lämnade en redogörelse i ett ärende rörande en administrativ sanktionsåtgärd.
- 16 Sergejs Buidvids offentliggjorde videoklipppet (nedan kallat det aktuella videoklipppet) på webbplatsen www.youtube.com. På videoklipppet kunde man se poliser under tjänsteutövning på polisstationen. Youtube är en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp.
- 17 Datainspektionen fann därefter, i beslut av den 30 augusti 2013, att Sergejs Buidvids hade överträtt artikel 8.1 i lagen om skydd för personuppgifter eftersom han inte informerat poliserna, i deras egenskap av berörda personer, om syftet med behandlingen av deras personuppgifter, vilket krävs enligt nämnda bestämmelse. Sergejs Buidvids hade inte heller inkommit till Datainspektionen med några upplysningar om syftet med inspelningen och publiceringen av det aktuella videoklipppet på en webbplats som kunde visa att det eftersträvade syftet var förenligt med bestämmelserna i lagen om skydd för personuppgifter. Datainspektionen förelade därför Sergejs Buidvids att se till att videoklipppet togs bort från webbplatsen www.youtube.com och från andra webbplatser.
- 18 Sergejs Buidvids överklagade beslutet till Administratīvā rajona tiesa (Distriktsförvaltningsdomstolen, Lettland) med yrkande om att Datainspektionens beslut skulle förklaras olagligt och om ersättning för den skada som han påstod sig ha åsamkats. Sergejs Buidvids anförde att han genom sitt videoklipp hade för avsikt att rikta samhällets uppmärksamhet på vad som enligt hans mening var ett rättsstridigt beteende från polisens sida. Nämnda domstol ogillade överklagandet.

- 19 Sergejs Buidvids överklagade beslutet från Administratīvā rajona tiesa (Distriktsförvaltningsdomstolen) till Administratīvā apgabaltiesa (Regionala förvaltningsdomstolen, Lettland). Detta överklagande ogillades genom dom av den 11 november 2015.
- 20 Administratīvā apgabaltiesa (Regionala förvaltningsdomstolen) anförde följande som skäl för sitt avgörande. I det aktuella videoklippet kan man se polisstationen och flera poliser under tjänsteutövning. Klippet återger polisernas samtal när de handlägger administrativa uppgifter och man kan höra såväl polisernas röster som Sergejs Buidvids röst jämte rösten från en person som hade följt med honom till stationen.
- 21 I övrigt går det inte att avgöra om det är Sergejs Buidvids rätt till yttrandefrihet eller andra personers rätt till skydd för privatlivet som ska ges företräde, eftersom Sergejs Buidvids inte har uppgett syftet med publiceringen av det aktuella videoklippet. Dessutom visas inte några nyheter i videoklippet som skulle kunna vara av intresse för allmänheten och inte heller något otillbörligt beteende från polisernas sida. Eftersom Sergejs Buidvids inte spelat in det aktuella videoklippet för journalistiska ändamål i enlighet med lagen om press och andra massmedier, och inte heller för konstnärliga eller litterära ändamål, är artikel 5 i lagen om skydd för personuppgifter inte tillämplig.
- 22 Följaktligen gjorde Administratīvā apgabaltiesa (Regionala förvaltningsdomstolen) bedömningen att Sergejs Buidvids överträtt artikel 8.1 i lagen om skydd för personuppgifter när han spelade in poliser under tjänsteutövning utan att upplysa dem om syftet med behandlingen av deras personuppgifter.
- 23 Sergejs Buidvids överklagade domen från Administratīvā apgabaltiesa (Regionala förvaltningsdomstolen) till den hänskjutande domstolen (Augstākā tiesa (Högsta domstolen, Lettland)). Som grund för sitt överklagande åberopade han sin rätt till yttrandefrihet.
- 24 Sergejs Buidvids gjorde därvid bland annat gällande att det aktuella videoklippet visar medlemmar ur den nationella polisstyrkan, det vill säga offentliga tjänstemän i en för allmänheten tillgänglig lokal. Mot denna bakgrund kan det enligt Sergejs Buidvids inte anses att dessa personer ingår i den personkrets som omfattas av lagen om skydd för personuppgifter.
- 25 Det framstår enligt den hänskjutande domstolen som oklart huruvida en inspelning på en polisstation av ett antal poliser under tjänsteutövning och publicering av denna inspelning på internet omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 95/46. Den hänskjutande domstolen har angett att det visserligen är riktigt att Sergejs Buidvids agerande inte omfattas av de undantag från direktivets tillämpningsområde som anges i artikel 3.2 i detsamma. Den hänskjutande domstolen har icke desto mindre angett att det i målet är fråga om en enda inspelning och att Sergejs Buidvids spelade in poliser under tjänsteutövning, det vill säga under myndighetsutövning. Med hänvisning till punkt 95 i generaladvokat Bobeks förslag till avgörande i målet Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:43), har den hänskjutande domstolen angett att det som framför allt kan utgöra skäl för att skydda personuppgifter är om det föreligger risk för att personuppgifterna blir föremål för behandling i stor skala.
- 26 Enligt den hänskjutande domstolen framstår det vidare som oklart hur begreppet ”uteslutande för journalistiska ändamål” i artikel 9 i direktiv 95/46 ska tolkas, och huruvida detta begrepp kan omfatta de omständigheter som lagts Sergejs Buidvids till last.
- 27 Mot denna bakgrund beslutade Augstākā tiesa (Högsta domstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1) Faller sådana handlingar som är i fråga i detta fall (det vill säga videoinspelning på en polisstation av poliser under tjänsteutövning samt offentliggörande av videoklippet på webbplatsen www.youtube.com) inom tillämpningsområdet för direktiv 95/46?

- 2) Ska direktiv 95/46 tolkas så, att nämnda handlingar kan anses utgöra behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål, i den mening som avses i artikel 9 i direktiv [95/46]?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 28 Den hänskjutande domstolen har ställt den första tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida artikel 3 i direktiv 95/46 ska tolkas så, att en inspelning av ett videoklipp som visar poliser på en polisstation i samband med att en person lämnar en redogörelse i ett ärende, samt offentliggörande av videoklipppet på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp, omfattas av direktivets tillämpningsområde.
- 29 Direktivet är enligt artikel 3.1 häri tillämpligt på "behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg liksom för annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register".
- 30 Begreppet personuppgifter, som används i artikel 3.1 i direktiv 95/46, omfattar i enlighet med definitionen i artikel 2 a i direktivet "varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person". En identifierbar person är "en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ... en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska ... identitet".
- 31 En bild av en person som registrerats av en kamera utgör enligt EU-domstolens praxis en personuppgift i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 95/46, eftersom den gör det möjligt att identifiera den berörda personen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 december 2014, Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, punkt 22).
- 32 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att man på det aktuella videoklipppet kan se och höra poliserna. Det kan därför konstateras att de på detta sätt inspelade bilderna av personerna är att anse som personuppgifter i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 95/46.
- 33 Begreppet "behandling av personuppgifter" definieras i artikel 2 b i direktiv 95/46 som "varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas beträffande personuppgifter ..., till exempel insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring".
- 34 EU-domstolen har – i ett mål rörande videoövervakningssystem – slagit fast att videoövervakning av människor som lagras kontinuerligt på en hårddisk utgör behandling av personuppgifter som företas på automatisk väg enligt artiklarna 2 b och 3.1 i direktiv 95/46 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 december 2014, Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, punkterna 23 och 25).
- 35 Vid förhandlingen inför EU-domstolen vidgick Sergejs Buividis att han hade använt en digital kamera då han spelade in det aktuella videoklipppet. Det är därvid fråga om en videoinspelning av människor som lagras kontinuerligt på ett lagringsmedium, det vill säga på kamerans minneskort. En sådan inspelning är därmed att anse som behandling av personuppgifter som företas på automatisk väg i den mening som avses i artikel 3.1 i direktivet.

- 36 Att en sådan inspelning bara företagits en enda gång är därvid ovidkommande för frågan om inspelningen omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 95/46. Såsom framgår av artikel 2 b i direktivet, jämförd med artikel 3.1 i detsamma, ska direktivet tillämpas på "varje åtgärd" som utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i dessa bestämmelser.
- 37 EU-domstolen har slagit fast att en åtgärd som består i att på en webbsida lägga ut personuppgifter ska anses utgöra behandling av personuppgifter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 november 2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, punkt 25, och dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12 P, EU:C:2014:317, punkt 26).
- 38 EU-domstolen har i detta avseende preciserat att en åtgärd som består i att på en webbsida lägga ut uppgifter innefattar överföring av denna sida till en server samt de åtgärder som är nödvändiga för att göra sidan i fråga tillgänglig för personer som har kopplat upp sig på internet. Dessa åtgärder vidtas, åtminstone delvis, på automatisk väg (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 november 2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, punkt 26).
- 39 EU-domstolen finner därmed att offentliggörande på en webbplats – där användarna kan ladda upp, titta på och dela ett videoklipp såsom det som är aktuellt i det nationella målet och som innehåller personuppgifter – helt eller delvis utgör en automatisk behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 2 b och artikel 3.1 i direktiv 95/46.
- 40 Enligt artikel 3.2 i direktiv 95/46 gäller direktivet inte för två typer av behandling av personuppgifter. Det är dels fråga om behandling som utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av gemenskapsrätten, exempelvis sådan verksamhet som avses i avdelningarna V och VI i fördraget om Europeiska unionen, i dess lydelse innan Lissabonfördraget trädde i kraft, och inte under några omständigheter behandlingar som rör allmän säkerhet, försvar, statens säkerhet och statens verksamhet på straffrättens område. Dels utesluter nämnda bestämmelse behandling av personuppgifter av en fysisk person som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hans eller hennes hushåll.
- 41 De i artikel 3.2 i direktiv 95/46 angivna undantagen ska tolkas restriktivt, i det att de medför att direktivets skyddssystem för personuppgifter inte ska tillämpas och i det att de avviker från direktivets underliggande syfte, nämligen att skydda grundläggande fri- och rättigheter för fysiska personer mot behandling av personuppgifter, såsom rätten till skydd för privat- och familjelivet samt rätten till skydd för personuppgifter som skyddas genom artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 september 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, punkt 38, och dom av den 10 juli 2018, Jehovan todistajat, C-25/17, EU:C:2018:551, punkt 37).
- 42 Vad gäller det nationella målet framgår följande av utredningen vid EU-domstolen. Inspelningen och offentliggörandet av det aktuella videoklipppet kan inte anses utgöra behandling av personuppgifter som utgör led i en verksamhet som inte omfattas av gemenskapsrätten, och inte heller behandling som rör allmän säkerhet, försvar, statens säkerhet eller statens verksamhet på straffrättens område i den mening som avses i artikel 3.2 första strecksatsen i direktiv 95/46. EU-domstolen har i detta avseende redan slagit fast att de verksamheter som nämns som exempel i nämnda bestämmelse i samtliga fall avser statens eller statliga myndigheters specifika verksamhet och inte omfattas av enskildas verksamhetsområden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 september 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 43 Vidare framgår det av utredningen att i och med att Sergejs Buividis har offentliggjort, utan begränsad tillgång, det aktuella videoklipppet på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp – vilket innebär att personuppgifter görs tillgängliga för ett odefinierbart antal människor – så företas den aktuella behandlingen av personuppgifter inte som ett led i verksamhet av rent privat natur eller i samband med vederbörandes hushåll (se, analogt, dom av den 6 november 2003,

Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, punkt 47; dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 44; dom av den 11 december 2014, Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, punkterna 31 och 33, och dom av den 10 juli 2018, Jehovan todistajat, C-25/17, EU:C:2018:551, punkt 42).

- 44 Inspelning av videoklipp som visar poliser under tjänsteutövning kan dessutom inte innebära att sådan behandling av personuppgifter inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 95/46.
- 45 I likhet med vad som angetts av generaladvokaten i punkt 29 i förslaget till avgörande, finner EU-domstolen nämligen att direktivet inte innehåller något undantag som skulle medföra att behandling av personuppgifter rörande offentliga tjänstemän inte omfattas av direktivets tillämpningsområde.
- 46 EU-domstolen har för övrigt slagit fast att det förhållandet att informationen ingår i ett professionellt sammanhang inte innebär att den förlorar sin egenskap som ”personuppgift” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 juli 2015, ClientEarth och PAN Europe/EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, punkt 30 och där angiven rättspraxis).
- 47 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras på följande sätt. Artikel 3 i direktiv 95/46 ska tolkas så, att en inspelning av ett videoklipp som visar poliser på en polisstation i samband med att en person lämnar en redogörelse i ett ärende, samt offentliggörande av videoklipppet på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp, omfattas av direktivets tillämpningsområde.

Den andra frågan

- 48 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida artikel 9 i direktiv 95/46 ska tolkas så, att faktiska omständigheter som de i det nationella målet – det vill säga där en inspelning gjorts av ett videoklipp som visar poliser på en polisstation i samband med att en person lämnar en redogörelse i ett ärende, samt där videoklipppet offentliggjorts på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp – ska anses utgöra behandling av personuppgifter för journalistiska ändamål i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 49 Inledningsvis ska påpekas att enligt fast praxis från EU-domstolen ska bestämmelserna i ett direktiv tolkas mot bakgrund av direktivets syfte och de regler som införs härigenom (dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 51 och där angiven rättspraxis).
- 50 Det står härvid klart att direktiv 95/46, såsom framgår av artikel 1 i detsamma, syftar till att medlemsstaterna, med iakttagande av det fria flödet av personuppgifter, ska skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av sådana uppgifter. Vid eftersträvandet av detta syfte måste emellertid beaktas att dessa grundläggande rättigheter i viss mån ska förenas med den grundläggande yttrandefriheten. Såsom framgår av skäl 37 i nämnda direktiv, syftar artikel 9 i direktivet till att förena två grundläggande rättigheter, nämligen skyddet för privatlivet och yttrandefriheten, med varandra. Det är medlemsstaterna som har tilldelats denna uppgift (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkterna 52–54).
- 51 EU-domstolen har redan slagit fast att för att beakta yttrandefrihetens betydelse i demokratiska samhällen, ska de begrepp som hör samman med denna, däribland journalistik, tolkas i vid mening (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 56).

- 52 Det framgår av förarbetena till direktiv 95/46 att de undantag och avvikelser som föreskrivs i artikel 9 i direktivet inte tillämpas endast på medieföretag, utan på alla personer som är journalistiskt verksamma (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 58).
- 53 Det framgår av EU-domstolens praxis att ”journalistisk verksamhet” är sådan verksamhet som syftar till att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, oberoende av genom vilket medium detta sker (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 61).
- 54 Det är visserligen den hänskjutande domstolen som har till uppgift att pröva om den behandling av personuppgifter som Sergejs Buivids ägnat sig åt motsvarar detta syfte. Icke desto mindre får EU-domstolen tillhandahålla den hänskjutande domstolen de tolkningsdata som erfordras för denna prövning.
- 55 Den omständigheten att Sergejs Buivids inte är journalist till yrket kan inte – mot bakgrund av den praxis från EU-domstolen som redovisats i punkterna 52 och 53 ovan – utesluta att denna bestämmelse kan vara tillämplig på det aktuella videoklippet och på offentliggörandet av detsamma på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp.
- 56 Att Sergejs Buivids laddat upp detta videoklipp på en sådan webbplats – i detta fall webbplatsen www.youtube.com – kan inte i sig medföra att denna behandling av personuppgifter inte kan anses ha skett ”uteslutande för journalistiska ändamål” i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 95/46.
- 57 Det ska nämligen beaktas att kommunikationsmöjligheterna och möjligheterna att sprida uppgifter har utvecklats och flerfaldigats. Såsom tidigare slagits fast av EU-domstolen är inte formen eller mediet för informationsspridningen, antingen den är traditionell, som papper eller radio, eller elektronisk, som internet, avgörande för om behandlingen ska anses ske ”uteslutande för journalistiska ändamål” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 60).
- 58 Såsom även angetts av generaladvokaten i punkt 55 i förslaget till avgörande finner EU-domstolen att det inte kan anses att all information som görs tillgänglig på internet och som innehåller personuppgifter omfattas av begreppet ”journalistisk verksamhet” och därmed omfattas av de undantag och avvikelser som föreskrivs i artikel 9 i direktiv 95/46.
- 59 Det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva om det framgår av det aktuella videoklippet att inspelningen och offentliggörandet av detta videoklipp endast syftar till att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 62).
- 60 Vid denna prövning kan den hänskjutande domstolen bland annat beakta att det aktuella videoklippet, enligt Sergejs Buivids, offentliggjorts på en webbplats för att fästa allmänhetens uppmärksamhet på de påstådda oegentligheter från polisens sida som ska ha förekommit då han lämnade sin redogörelse.
- 61 EU-domstolen preciserar emellertid att det inte är en förutsättning för tillämpligheten av artikel 9 i direktiv 95/46 att det konstateras att sådana oegentligheter förekommit.
- 62 Om det däremot visar sig att inspelningen och offentliggörandet av detta videoklipp inte endast syftar till att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, så kan det inte anses att den aktuella behandlingen av personuppgifter har skett ”uteslutande för journalistiska ändamål”.

- 63 EU-domstolen erinrar vidare om att de undantag och avvikelser som föreskrivs i artikel 9 i direktiv 95/46 endast ska tillämpas i den mån de visar sig vara nödvändiga för att förena två grundläggande rättigheter, nämligen skyddet för privatlivet och yttrandefriheten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 55).
- 64 För att göra en balanserad avvägning mellan dessa båda grundläggande rättigheter fordras, för att skydda den grundläggande rätten till privatliv, att de undantag och begränsningar i förhållande till skyddet av uppgifter som föreskrivs i kapitel II, IV och VI i direktiv 95/46 inte går utöver gränserna för vad som är strikt nödvändigt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2008, Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, punkt 56).
- 65 EU-domstolen erinrar om att artikel 7 i stadgan, som handlar om rätten till skydd för privatlivet och familjelivet, innehåller rättigheter motsvarande dem som garanteras i artikel 8.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), och att rättigheterna i artikel 7 i stadgan följaktligen, i enlighet med artikel 52.3 i stadgan, ska tillskrivas samma innebörd och samma räckvidd som rättigheterna i artikel 8.1 i Europakonventionen, såsom denna har tolkats i praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (dom av den 17 december 2015, WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, punkt 70). Samma sak gäller för artikel 11 i stadgan och artikel 10 i Europakonventionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 maj 2016, Philip Morris Brands m.fl., C-547/14, EU:C:2016:325, punkt 147).
- 66 Det framgår av denna rättspraxis att Europadomstolen – såvitt avser avvägningen mellan rätten till skydd för privatlivet och rätten till yttrandefrihet – utvecklat en rad relevanta kriterier som ska beaktas, bland annat reportagets bidrag till en debatt av allmänintresse, hur känd den aktuella personen är, reportagets syfte, den aktuella personens tidigare agerande, innehållet i, formen på och återverkningarna av offentliggörandet, sättet och omständigheterna då uppgifterna erhöles samt hur tillförlitliga dessa är (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 27 juni 2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy och Satamedia Oy mot Finland, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, § 165). Vidare ska man beakta vilka möjligheter som den registeransvarige har att vidta åtgärder för att mildra ingreppet i rätten till privatliv.
- 67 Det framgår av utredningen i målet vid EU-domstolen att det inte kan uteslutas att inspelningen och offentliggörandet av det aktuella videoklippet – som skett utan att de berörda personerna underrättats om inspelningen och om vilka syften som inspelningen har – utgör ett ingrepp i den grundläggande rättigheten till skydd för privatlivet för dessa personer (det vill säga de poliser som figurerar i videoklippet).
- 68 Om det visar sig att det enda syftet med att spela in och offentliggöra det aktuella videoklippet varit att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, så ankommer det på den hänskjutande domstolen att pröva om de undantag och avvikelser som föreskrivs i artikel 9 i direktiv 95/46 är nödvändiga för att förena rätten till privatlivet med de bestämmelser som reglerar yttrandefriheten samt huruvida dessa undantag och avvikelser inte går utöver vad som är strikt nödvändigt.
- 69 Mot denna bakgrund ska den andra tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artikel 9 i direktiv 95/46 ska tolkas så, att faktiska omständigheter som de i det nationella målet – det vill säga där en inspelning gjorts av ett videoklipp som visar poliser på en polisstation i samband med att en person lämnar en redogörelse i ett ärende, samt där videoklippet offentliggjorts på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp – kan utgöra behandling av personuppgifter uteslutande för journalistiska ändamål i den mening som avses i denna bestämmelse, såvitt det framgår av videoklippet att det enda syftet med att spela in och offentliggöra videoklippet varit att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.

Rättegångskostnader

- 70 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ska tolkas så, att en inspelning av ett videoklipp som visar poliser på en polisstation i samband med att en person lämnar en redogörelse i ett ärende, samt offentliggörande av videoklippet på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp, omfattas av direktivets tillämpningsområde.
- 2) Artikel 9 i direktiv 95/46 ska tolkas så, att faktiska omständigheter som de i det nationella målet – det vill säga där en inspelning gjorts av ett videoklipp som visar poliser på en polisstation i samband med att en person lämnar en redogörelse i ett ärende, samt där videoklippet offentliggjorts på en webbplats där användarna kan ladda upp, titta på och dela videoklipp – kan utgöra behandling av personuppgifter uteslutande för journalistiska ändamål i den mening som avses i denna bestämmelse, såvitt det framgår av videoklippet att det enda syftet med att spela in och offentliggöra videoklippet varit att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.

Underskrifter